

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

РАДА ЄВРОПИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА «МОРКОТУН ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 10072/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

4 жовтня 2005 року

Рішення у справі набуває статусу остаточного відповідно до п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може бути піддане редакційним правкам.

У справі «Моркотун проти України»

РІШЕННЯ У СПРАВІ «МОРКОТУН ПРОТИ УКРАЇНИ»

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

- п. Ж.-П. КОСТА (Mr J.-P. COSTA), *Голова*,
 - п. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (Mr I. CABRAL BARRETO),
 - п. К. ЮНГВІРТ (Mr K. JUNGWIERT),
 - п. В. БУТКЕВИЧ (Mr V. BUTKEVYCH),
 - п. М. УГРЕХЕЛІДЗЕ (Mr M. UGREKHELIDZE),
 - пані А. МУЛАРОНІ (Mrs A. MULARONI),
 - пані Е. ФУРА-СЕНДСТРЬОМ (Mrs E. FURA-SANDSTRÖM), *судді*,
 - та пані С. ДОЛЛІЄ (Mrs S. DOLLÉ), *секретар Секції*,
- після обговорення в нарадчій кімнаті 13 вересня 2005 року, виносить таке рішення, яке було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено проти України за заявою (№ 10072/03), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі — Конвенція) громадянином України паном Борисом Олексійовичем Моркотуном (далі — заявник) 4 березня 2003 року.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений Уповноваженим — пані В. Лутковською, Міністерство юстиції.

3. 27 листопада 2003 року Суд вирішив направити заяву на комунікацію з Урядом. Відповідно до п. 3 ст. 29 Конвенції Суд вирішив, що питання щодо прийнятності та суті скарги будуть розглядатись разом.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1952 році та постійно проживає у місті Житомир (Україна).

5. Рішенням від 4 грудня 2000 року Корольовський районний суд м. Житомира задовольнив позов заявника щодо стягнення заборгованості із заробітної платні з його колишнього працедавця — Управління внутрішніх справ у Житомирській області (боржник). Суд зобов'язав останнього виплатити заявнику 6084,201 грн.¹

6. Рішенням від 20 листопада 2001 року Корольовський районний суд задовольнив інший позов заявника щодо стягнення одноразової допомоги з того ж відповідача. Суд зобов'язав Управління внутрішніх справ у Житомирській області сплатити заявнику суму в розмірі 6036,252 грн.² 28 лютого 2002 року апеляційним судом Житомирської області це рішення було залишено без змін.

7. У період з березня до вересня 2001 р. заявник отримав суму у 5273,753 грн.³

¹ Приблизно 987 Євро

² Приблизно 980 Євро

³ Приблизно 856 Євро

РІШЕННЯ У СПРАВІ «МОРКОТУН ПРОТИ УКРАЇНИ»

8. Оскільки зазначені рішення залишались невиконаними, заявник у серпні 2002 року подав позов до Корольовського районного суду м. Житомира проти державної виконавчої служби.

9. Рішенням від 10 жовтня 2002 року суд відхилив позов заявника за відсутністю підстав. Суд встановив, що кошти на арештованих банківських рахунках обласного управління внутрішніх справ відсутні, а також, що претензії заявника будуть задоволені в порядку черговості. Апеляційний суд у м. Житомир своєю ухвалою від 12 лютого 2003 року залишив без змін рішення від 10 жовтня 2002 року. Заявник не подавав касаційну скаргу до Верховного Суду України.

10. 11 лютого 2004 року заявник повністю отримав належну йому суму відповідно до рішення від 4 грудня 2000 року. 29 вересня 2004 року заявник отримав суму, присуджену йому рішенням від 20 листопада 2001 року.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

11. Відповідне національне законодавство наведено у рішенні у справі «*Ромашов проти України*» (заява № 67534/01, від 27 липня 2004 року).

ПРАВО

12. Заявник скаржить на порушення свого права на справедливий судовий розгляд впродовж розумного строку та на відсутність ефективного засобу правового захисту у зв'язку з невиконанням судових рішень, винесених на його користь. Він посилався на п. 1 статті 6 та статтю 13 Конвенції, у яких зазначено:

Стаття 6

«Кожен при вирішенні спору щодо його цивільних прав і обов'язків (...) має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом. (...)»

Стаття 13

«Кожен, чії права і свободи, викладені в цій Конвенції, порушуються, має право на ефективний засіб правового захисту у відповідному національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, що діяли як офіційні особи».

I. ПРИЙНЯТНІСТЬ

A. Щодо попередніх заяв Уряду

13. Уряд стверджує, що заявник не вичерпав національні засоби правового захисту, а саме процедуру касаційного оскарження у Верховному Суді України дій або бездіяльності державної виконавчої служби стосовно виконання судових рішень, винесених на його користь. Уряд також стверджує, що заявник не може більше вважатись «жертвою» відповідно до статті 34 Конвенції, оскільки рішення, винесені на його користь, були виконані у повному обсязі.

14. Заявник заперечує твердження Уряду.

15. Суд зазначає, що такі зауваження вже відхилялись у ряді рішень (див., наприклад, «*Войтенко проти України*», заява № 18966/02, пп. 31 та 35, рішення від 29 червня 2004 року; «*Ромашов проти України*», заява №

67534/01, п. 27, рішення від 27 липня 2004 року). Суд не знаходить причини робити інший висновок у цій справі. Отже, Суд зазначає, що слід відхилити попередні заперечення Уряду.

В. Висновки

16. У світлі зауважень сторін Суд вважає, що скарга підіймає важливі питання фактів та права відповідно до п. 1 статті 6 Конвенції, які не можуть бути вирішені на цьому етапі розгляду заяви та вимагають більш глибокого вивчення; таким чином, ця скарга не є очевидно необгрунтованою в сенсі п. 3 статті 35 Конвенції. Інших підстав для визнання заяви неприйнятною встановлено не було. З тих же підстав скарга заявника за ст. 13 Конвенції не може бути проголошеною неприйнятною.

II. ЩОДО СУТІ

A. Щодо стверджуваного порушення п. 1 статті 6 Конвенції

17. Уряд стверджує, що державна виконавча служба вжила всіх необхідних заходів для виконання рішень, винесених на користь заявника і що затримка була зумовлена великою кількістю виконавчих листів щодо боржника. Уряд зробив висновок, що рішення було виконано впродовж розумного строку.

18. Заявник не погодився з твердженням Уряду.

19. Суд передусім нагадує, що державний орган не може посылатися на брак коштів на виправдання неспроможності виконати судові рішення про повернення боргу (див. *«Бурдов проти Росії»*, заява № 59498/00, п. 35, СЕОН 2002-III). З того часу, утримуючись впродовж майже трьох років і двох місяців, а також майже впродовж двох років і десяти місяців від вжиття заходів, необхідних для виконання остаточних судових рішень, українські державні органи позбавили положення п. 1 статті 6 Конвенції його корисного ефекту.

20. На думку Суду, цього достатньо, щоб зробити висновок про те, що в цьому випадку п. 1 статті 6 не було дотримано.

B. Щодо стверджуваного порушення статті 13 Конвенції

21. Уряд стверджував, що національне законодавство надавало заявнику ефективні засоби захисту, що дозволяли йому оскаржити невиконання судових рішень, винесених на його користь. Уряд послався на раніше подані аргументи щодо вичерпання засобів національного захисту.

22. Заявник стверджував, що його скарга на державну виконавчу службу не сприяла прискоренню виконання судового рішення, винесеного на його користь.

23. Суд посилається на свої висновки стосовно зауважень Уряду щодо внутрішніх засобів захисту (див. п. 15). З цих же підстав Суд доходить висновку, що заявник не мав ефективних внутрішніх засобів захисту щодо відшкодування шкоди, завданої затримкою в цих провадженнях, як цього вимагає ст. 13 Конвенції, які дозволяють отримати відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок затримки, що відбувалася під час судового процесу.

III. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

24. Відповідно до статті 41 Конвенції,

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє законодавство відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

25. Суд наголошує, що відповідно до статті 60 його Регламенту усі вимоги щодо справедливої сатисфакції мають бути викладені у цифрах та бути розподілені на частини, викладені у письмовій формі та супроводжені необхідними підтверджуючими документами, «недотримання вищевикладених вимог може потягнути за собою відхилення [Судом] вимоги повністю або частково».

26. У своїй початковій заяві заявник вимагає суму в розмірі 1111 ЄВРО у якості відшкодування майнової шкоди, яка є еквівалентною несплаченій сумі, відповідно до рішень, винесених на його користь. Він також вимагав 19 470 ЄВРО як відшкодування завданої моральної шкоди.

27. Відповідно до позиції Уряду, не існує причинно-наслідкового зв'язку між заявленою матеріальною шкодою та обставинами справи. Він вважає надмірними заявлені вимоги щодо моральної шкоди.

28. Що стосується матеріальної шкоди, спричиненої тривалістю виконання рішень, а саме з 4 грудня 2000 року та з 20 листопада 2001 року, Суд визнає, що заявник зазнав певної шкоди з цього приводу через інфляцію. Суд вважає, що сума, яку вимагає заявник у якості відшкодування моральної шкоди, є надмірною (див. ухвалу «*Ернестіно Зуло проти Італії*», заява № 64897/01, п. 26, від 10 листопада 2004 року). Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, як вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику суму в розмірі 2800 ЄВРО за всю завдану шкоду.

B. Судові витрати

29. Заявник не подав жодних вимог з цього приводу.

C. Пеня

30. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки (*le taux d'intérêt de la facilité de prêt marginal*) Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Визнає* заяву прийнятною;
2. *Вирішує*, що було порушено п. 1 статті 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що було порушено статтю 13 Конвенції;

РІШЕННЯ У СПРАВІ «МОРКОТУН ПРОТИ УКРАЇНИ»

4. *Вирішує*, що

а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику суму, що складає 2800 ЄВРО (дві тисячі вісімсот євро) для відшкодування матеріальної та моральної шкоди, плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявника, конвертовані в українську гривню на день здійснення платежу;

б) на суму нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки з часу, коли закінчаться вищезгадані три місяці, і до моменту повного розрахунку.

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою, повідомлено письмово 4 жовтня 2005 року відповідно до п. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

С.ДОЛЛЄ

Ж.-П. КОСТА

Секретар

Голова